

Oponentský posudek na disertační práci MUDr. Alexandry Žídkové „Sledování kvality života u pacientů po intenzivní a resuscitační péči.“

Zhodnocení tématu

Autorka zvolila pro svoji práci vysoce aktuální téma. S postupnou změnou orientace medicíny od bezprostředního technického výsledku ke zlepšení kvality života lze očekávat, že se problematikou, kterou autorka zvolila, budeme muset intenzivně zabývat. Z tohoto aspektu vysoce hodnotím zvolený cíl i téma práce, zejména v obecné části je práce významným návodem pro všechny, kteří se budou intenzivní medicíně věnovat. Další věc, která si zaslouží ocenění, je systematická práce, kterou autorka výzkumu věnovala po dobu 6 let.

Formální zpracování

Práce v rozsahu 77 stran včetně 102 citací je doplněna řadou tabulek a grafů. Celá práce je psána velmi dobrým jazykem s minimem překlepů, snad s výjimkou mnoha nadbytečných teček, čárek a chybným psaním mezer u interpunkčních znamének a používání střídavě staré a nové verze pravopisu (stresový-stressový, stenoza, tracheotomie místo tracheostomie a pod.). Pokud je v textu odkaz na kolektiv (Autor et al.), bylo by lépe používat přísudek v plurálu.

Formální členění odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci. Publikace je rozdělena na část obecnou, která je věnována přehledu celé problematiky, a na část speciální, kde autorka pomocí vlastní studie zjišťuje situaci u pacientů reprezentujících naši populaci.

Zhodnocení jednotlivých částí práce

Obecná část

Seznam zkratk je řazen poněkud chaoticky, lépe by bylo alfabetské seřazení

Prvá kapitola je věnována stanovení cílů práce, které jsou podány jasně a srozumitelně.

Kapitola 2 je úvodní k dalším kapitolám 3-5, které jsou věnovány jednotlivým aspektům změn kvality života u pacientů v intenzivní péči. Osobně bych kapitoly 3-5 zařadil jako jednotlivé podkapitoly ke kapitole 2 (Současný stav problematiky) a jednotlivé nástroje na měření kvality života jako doplněk za celý text, ale číslování autorky respektuji. Zpracováním a rozsahem obecná část plně odpovídá obsahu práce, je doplněna řadou citací a pokrývá problematiku v celém rozsahu.

Metody zpracování

Kapitola 6 je věnována metodice. Zde lze drobné nedostatky najít. Chybí údaj, jak byla studie ošetřena po etické stránce (souhlas pacientů, schválení etickou komisí?), detailní popis charakteristiky souboru patří do části Výsledky, není uvedeno, jak byla získávána data pro

dotazník STAI před pobytem na lůžku intenzivní péče (narozdíl od EuroQoL 5D jde o subjektivní hodnocení, které nemůže být vyplněno příbuznými při neschopnosti pacienta spolupracovat), není zřejmé, zda dostávali oba dotazníky před všichni pacienti, nebo jenom určitá skupina a není uvedeno ani zde, ani v obecné části či Diskuzi, zda a případně jak byly dotazníky validizovány pro českou populaci. Do části Metodika by patřilo zařadit i popis statistických metod (7.1) a metodickou část kapitoly 9. Statistické metody jsou uvedeny přehledně, výběr byl správný.

Výsledky, diskuze a závěr

Výsledky (kapitola 7) jsou vesměs uvedeny přehledně jak ve formě tabulek, tak i grafů. Použité statistické metody vedly k celé řadě naměřených závislostí, zajímavé by mohlo být srovnání i mezi pohlavími, které by mohlo dále stanovit rizikové skupiny. Osobně bych ještě rozšířil výsledky o statistické zhodnocení toho, jak, případně jestli vůbec, došlo k významným změnám jednotlivých hodnocených parametrů před a po pobytu na intenzivním lůžku. Na grafickém znázornění výsledků se zdá, že změny by významné být mohly. Toto hodnocení však nebylo mezi cíli práce a jeho vynechání proto rozhodně nelze považovat za chybu.

Pouze formálním nedostatkem je zdvojená prezentace údajů text-tabulka, nebo text-graf, v grafické části je vhodné zvolit názvy a popisy tak, aby byly logické (t.j. například nikoliv Mobilita – žádné nějaké, zásadní, ale lépe Poruchy mobility...) a dodržovaly původní text (Bolest – nikoliv žádné, nějaké zásadní, ale žádná, mírná, velká). Možná by bylo lépe pro účely tištěné publikace vynechat z pozadí složitou grafiku. Poznámky týkající se grafů platí i pro kapitolu 9. Za opomenutí považuji to, že ani v části Výsledky, ani v následné Diskuzi není uvedeno, zda, případně jak se lišila charakteristika respondentů a non-respondentů v následné dotazníkové akci a případně jak to mohlo ovlivnit výsledky. Minimálně v diskuzi by měla být tato rozsahem větší skupina (48,2% vs. 41,6%) charakterizována, protože by mohlo dojít v podstatném bias celé studie a závěry by nemusely platit.

Diskuze (kapitola 8) je dostatečně rozsáhlá a prokazuje schopnost autorky orientovat se ve vědecké literatuře a v práci s vědeckými fakty. Bylo by vhodné, aby v této části autorka uvedla možná omezení své studie (viz výše). Je rovněž škoda, že v této části není diskutován originální výsledek studie, totiž proč s délkou umělé plicní ventilace stoupá i výskyt chronické bolesti.

Na závěr je uveden přehled základních výsledků, který je přehledný a srozumitelný.

Literární odkazy obsahují 102 citací, z nichž 52 je z r. 1998 a mladších (práce je datována 2008). Řazení citací mi připadá zmatené. Pro tento typ práce nejsou sice stanovena závazná

pravidla psaní citací, ale bylo by vhodnější, kdyby si autorka vybrala jeden ze 2 základních stylů (alfabetický pořádek, nebo pořadí podle umístění odkazu v práci) a dodržovala jednotnou úpravu citací (někdy jsou roky uvedeny před názvem článku, jindy za). Odkaz 82 se netýká práce Boltona a Zachodne, ale Drábkové. Na závěr je uvedena rozsáhlá publikační aktivita autorky, která svědčí o jeho dlouhodobé vědecké činnosti, jedině snad výraz ...“a nepublikované“.. pro práce, které jsou připraveny k publikaci, je poněkud nešťastný.

Hodnocení disertační práce

Závěrem mohu konstatovat, že předkládaná práce MUDr. Alexandry Židkové „Sledování kvality života u pacientů po intenzivní a resuscitační péči.“ je svým tématem vysoce aktuální a i přes drobné nedostatky prokazuje schopnost autorky vědecky pracovat a odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci. Doporučuji práci k obhajobě.

Praha 30. 3. 2008

doc. MUDr. Jiří Málek, CSc.

Klinika anesteziologie a resuscitace

3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Ruská 87

100 00 Praha 10

tel. 26716 24561, fax 26716 3125

e-mail: malekj@fnkv.cz